

Jan Helgesen

Forelesninger i rettskildelære/metodelære.

Høstsemesteret 2012.

EMNE: LOVTEKSTER OG TOLKNING AV DEM.

1. Innledning
 - 1.1. Naturlig utgangspunkt i dag
 - 1.2. Noen historiske betraktninger
 - 1.3. Hvorfor har loven så stor betydning i rettsanvendelsen?

2. Oversikt over drøftelsen videre
 - 2.1. Under "det eldre rettskildebildet"
 - 2.2. Under "det nyere rettskildebildet"

3. Nærmere om rettskildefaktoren lovteksten
 - 3.1. Noen innledende bemerkninger om "lovbegrepet" i rettskildelæren
 - 3.2. "Kilde" i litterær betydning
 - 3.3. Relevansspørsmålet - "kilde" i juridisk betydning
 - 3.3.1. Overgangen til det rettsfilosofiske gyldighetsproblem
 - 3.3.2. Kravet til ønsket følge
 - 3.3.3. Kompetansekravet
 - 3.3.3.1. Nærmere om kravet
 - 3.3.3.2. Virkningene av overtredelse

4. Tolkningsproblemene
 - 4.1. Hvorfor tolkning?
 - 4.1.1. Er det bare jurister som tolker?
 - 4.1.2. Litt alminnelig språkvitenskap (semantikk)
 - 4.1.2.1. Symboler
 - 4.1.2.2. Semantiske problemer
 - 4.1.2.3. Syntaktiske problemer
 - 4.1.2.4. Fragmentarisme

 - 4.2. Prinsipielle spørsmål omkring juridisk tolkning
 - 4.2.1. Hvem skal foreta tolkningen?
 - 4.2.2. Forskjellige tolkningsteorier og deres verdi
 - 4.2.2.1. Hva de går ut på
 - 4.2.2.1.1. 1. Den subjektive teori
 - 4.2.2.1.2. 2. Den objektive teori
 - 4.2.2.1.3. 3. Den teleologiske teori
 - 4.2.2.2. Noen betraktninger de lege ferenda

- 4.2.3. Sammenheng mellom ulike tolkningsteorier og det rettsfilosofiske gyldighetsproblem
- 4.3. Nærmere om tolkningsproblemer i praksis
 - 4.3.1. Noen begreper: ytring, kontekst/sammenheng
 - 4.3.2. Ulike vurderinger kommer inn også ved "rent språklig tolkning"
 - 4.3.3. Forskjellige typetilfelle av tolkningsproblemer
 - 4.3.3.1. Semantiske tolkningsproblemer
 - 4.3.3.1. 1. Noen eksempler
 - 4.3.3.1. 2. Tidsfaktoren
 - 4.3.3.1. 3. Feil i lovteksten
 - 4.3.3.1. 4. Alminnelig språkforståelse/ekspertspråk
 - 4.3.3.2. Syntaktiske tolkningsproblemer
 - 4.3.3.3. Logiske tolkningsproblemer
- 4.4. Eksisterer det mer faste tolkningsprinsipper?
 - 4.4.1. Forholdet hovedregel/unntak
 - 4.4.2. Henvisningslover